

Sygn. akt I C 11/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Urbaniak

Protokolant: Andżelika Iwaniec

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa B. L.

przeciwko K. G. (1)

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki B. L. na rzecz pozwanego K. G. (1) kwotę 10117 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powódka B. L., po ostatecznym zmodyfikowaniu żądania, wniosła w sprawie IC 1185/11 o zasądzenie od pozwanego K. G. (1) kwoty 145.400 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2009 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu żądania powódka wskazała, że zasądzenia w/w kwoty od pozwanego domaga się tytułem poczynionych z jej strony w okresie od 1977 r. do 2000 r. nakładów na majątek pozwanego, wobec faktu, że strony pozostawały w owym czasie w konkubinacie.

Powódka wyjaśniła, że w trakcie wspólnego pożycia strony tworzyły stabilną, faktyczną wspólnotę osobisto – majątkową. Wszystkie nabyte w tym czasie rzeczy ruchome i nieruchomości, zostały zakupione za wspólne środki, zaś strony przyczyniły się do powstania majątku w równym stopniu. Powódka wskazała, że w trakcie trwania jej związku z pozwanym była osobą aktywną zawodowo, a jej dochody były wyższe od dochodów pozwanego. Powódka pracowała na umowę o pracę, a jednocześnie wykonywała prywatną praktykę lekarską i wykonywała zlecenia. Powódka podniosła, że w trakcie trwania związku strony nabywały za wspólnie zgromadzone oszczędności, zarówno nieruchomości jak i ruchomości, w tym doszło do nabycia nieruchomości położonej w P., obejmującej działki nr (...) o łącznej pow. 5,38 ha, dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi Księgę Wieczystą nr (...). Powódka podkreśliła, że formalnym właścicielem w/w nieruchomości jest pozwany – K. G. (1). Przy czym, powódka zaznaczyła, że nabycie w/w nieruchomości na własność przez pozwanego odbyło się ze środków stanowiących własność powódki i kosztem jej majątku, stąd w zakresie wzajemnych rozliczeń stron zastosowanie będą miały przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Powódka podniosła, że Sąd Rejonowy w Oławie, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, słusznie ustalił, że strony zgromadziły majątek wspólny, do którego powstania przyczyniły się w częściach równych. Ponadto należy, zdaniem powódki, w pełni podzielić ustalenia Sądu Rejonowego w przedmiocie zakupu nieruchomości położonej w P., obejmującej działki nr (...). Inicjatorem zakupu tejże nieruchomości tzw. "górskiej" był brat powódki,

W. W. (1), który będąc burmistrzem O., znalazł tę ofertę i zaproponował stronom, aby nieruchomość tę nabyć wspólnie z pozostałym rodzeństwem powódki. Ponieważ cena nieruchomości był korzystna, powódka i pozwany zdecydowali nabyć nieruchomość, przy czym, zdaniem powódki, na mocy wspólnej decyzji formalnym właścicielem działki – ze strony związku partnerskiego powódki i pozwanego – miał zostać jedynie pozwany. Powódka wskazała, że jej konkubent nabył na własność 1/2 udziałów w spornej nieruchomości. Do aktu notarialnego, oprócz pozwanego, stanęli – szwagier powódki R. O. i jej brat, W. W. (1), nabywając po 1/4 udziału. Wszyscy trzej mężczyźni oświadczyli, że zakupu dokonują z majątków odrębnych i na nieruchomości tej będą prowadzić gospodarstwo rolne. Nieruchomość miała stanowić rodzinne miejsce letniego wypoczynku. Planowano również, aby nieruchomość stanowiła inwestycję, gdyż jedna część miała być przeznaczona na gospodarstwo agroturystyczne i przynosić dochody. O wspólnej inwestycji świadczy fakt, że strony przeprowadziły remont budynku w P., w którym pomagał również J. L., na tenże cel były również brane pożyczki, zaś po remoncie, strony spędzały w P. weekendy, wakacje, święta i sylwestry.

Zdaniem powódki, powyższe ustalenia potwierdzają, że środki finansowe na zakup przedmiotowej nieruchomości, a następnie na dokonanie nakładów na przedmiotową nieruchomość musiały pochodzić ze wspólnych oszczędności stron, a mając na uwadze aktywność zawodową powódki i jej status majątkowy niewątpliwie to powódka była osobą finansującą niniejszy zakup, choć formalnie stroną czynności prawnej był pozwany.

Powódka wyjaśniła, że mając na uwadze stabilną, faktyczną więź i wspólnotę osobowo – majątkową jaką tworzyła z pozwanym nie przywiązywała wagi kto jest stroną danej czynności prawnej, tym bardziej, że po stronie kupującej oprócz pozwanego stanęli również jej brat i szwagier.

Podstawą zasądzenia na rzecz powódki dochodzonej kwoty miał być przepis art. 322 kpc.

Zasądzeniu z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia podlega kwota odpowiadająca wartości wzbogacenia istniejącego w chwili wyrokowania, co oznacza konieczność jej ustalenia według stanu wzbogacenia i cen z daty wyrokowania.

Powódka wskazała także, że liczy odsetki ustawowe od dnia od dnia 1.02.2009 r. do dnia zapłaty, gdyż zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Oławie wskazany pozwanemu do spłaty nieruchomości termin płatności odroczony został do dnia 31 stycznia 2009 r., a niniejszym postanowieniem na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego można było określić wartość nakładów na „nieruchomość” i tym samym wartość bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego.

W odpowiedzi na pozew, pozwany K. G. (1), wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powódki, wobec upływu ponad 10 letniego okresu, licząc od dnia przekazania uczestnikowi środków na zakup jego nieruchomości, czy też dnia zakupu tej nieruchomości, a nawet od dnia zakończenia konkubinatu stron, który, jak ustalił Sąd Rejonowy w Oławie w sprawie I Ns 365/05 – trwał do roku 2000.

Pozwany, podniósł także zarzut całkowitej bezzasadności roszczenia i niewykazania przez powódkę faktu dokonania nakładów finansowych z jej majątku na majątek pozwanego, w postaci spornej nieruchomości położonej w P., stanowiącej własność pozwanego. Dalej wskazywał, iż w odniesieniu do podstaw objętego pozwem roszczenia powódki o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, aktualność zachowują wszystkie zarzuty podniesione przez niego w apelacji od postanowienia Sądu Rejonowego w Oławie, wydanego w sprawie o zniesienie współwłasności spornej nieruchomości.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia, powódka wskazała, że złożenie wniosku o zniesienie współwłasności wraz z podziałem majątku konkubenckiego przerwało również bieg terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę kwoty stanowiącej wartość wzbogacenia pozwanego, wartość nakładów dokonanych przez powódkę na majątek stanowiący wyłączną własność pozwanego, gdyż podnoszone we wniosku i w toku całego postępowania twierdzenia faktyczne usprawiedliwiały również wskazane roszczenia, a Sąd Rejonowy w Oławie w postanowieniu z dnia 5 listopada 2008 r. ustalił wartość przedmiotowych nakładów. Z postanowienia z dnia 31 stycznia 2001 r. Sądu Rejonowego w Oławie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia wynikało, że zabezpiecza ono

roszczenie powódki o zniesienie współwłasności i podział majątku zgromadzonego wraz z pozwanym w trakcie trwania ich konkubinatu poprzez ustanowienie zakazu zbywania udziału w 1/2 części własności nieruchomości położonej w P.. Powyższe potwierdza, że nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia. W przypadku nie podzielenia powyższych twierdzeń zarzut przedawnienia powinien zostać uznany za sprzeczny z zasadami współżycia społecznego i powinien zostać uznany za nadużycie prawa podmiotowego pozwanego.

Wyrokiem z dnia 20 marca 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie IC 1185/11 oddalił w całości powództwo powódki B. L.. O treści wyroku Sądu ostatecznie zadecydował rozkład ciężaru dowodu. Zdaniem Sądu Okręgowego powódka nie wykazała, aby mający miejsce w dniu 18 kwietnia 1995 r. zakup 1/2 części udziałów w nieruchomości w P., a następnie przeprowadzony przez pozwanego remont domu, dokonane zostały przez K. G. (1) ze środków wspólnych konkubentów, a tym bardziej ze środków własnych powódki. W ocenie Sądu Okręgowego, zgromadzony w sprawie przez Sąd Rejonowy w Oławie obszerny materiał dowodowy w pełni dostarcza podstaw do wydania rozstrzygnięcia w sporze stron o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia. Przy czym jak wskazał Sąd w uzasadnieniu orzeczenia, podstawowe znaczenie miały tutaj dowody z zeznań świadków oraz przesłuchanie samych stron, występujących przed Sądem Rejonowym w charakterze uczestników postępowania nieprocesowego. Powódka, zdaniem Sądu, nie wykazała, aby partycypowała w zakupie i w remoncie domu w P., stąd jej roszczenie, oparte na podstawie art. 405 k.c., należało oddalić.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka wskazując na naruszenie prawa materialnego tj. art. 6 kc w zw. z art. 405 kc poprzez przyjęcie, że powódka nie udowodniła swoich twierdzeń oraz naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy poprzez oddalenie -jako spóźnionych -wniosków dowodowych powódki Wskazywała dalej na naruszenie zasady bezpośredniości poprzez nieprzeprowadzenie dowodów, które uprzednio przeprowadził Sąd Rejonowy w Oławie w sytuacji gdy zmiana uległa podstawa żądania powódki. Wreszcie podniosła zarzut naruszenia art. 233 kpc poprzez dowolną i wybiórczą ocenę materiału dowodowego.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie I ACa 1109/12 wyrokiem z dnia 21.11.2012 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 20 marca 2012r i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy oddalił wszystkie wnioski dowodowe błędnie uznając że zostały złożone po terminie. Co więcej, pomimo oddalenia tych wniosków przytoczył stan faktyczny sprawy z powołaniem się na wyniki postępowania dowodowego, które toczyło się przed Sądem Rejonowym w Oławie, co było niedopuszczalne. Postępowanie przed Sądem Okręgowym nie było kontynuacją postępowania przed Sądem Rejonowym albowiem toczyły się one w innych postępowaniach. Oddalenie przez Sąd I instancji wszystkich wniosków dowodowych oraz brak dopuszczenia jakichkolwiek innych dowodów oznacza, że wyrok pozbawiony został podstawy faktycznej.

Sąd przy ponownym rozpoznaniu sprawy ustalił następujący stan faktyczny:

B. L. i K. G. (1) pozostawali w konkubinacie. Prowadzili wspólne gospodarstwo domowe przez okres od 1977 r. do 2000 r. Strony łączyła więź emocjonalna. Początkowo konkubenci zamieszkiwali w G. wraz z synem powódki z pierwszego małżeństwa, J. L., od 1978 r. mieszkali w O. przy ul. (...), a następnie od 1979 r. do 1987 r. przy ul. (...) w O.. W 1980 r. ze związku tego urodziła się córka stron K. L.. Strony ponosiły wspólne wydatki na utrzymanie całej rodziny, czyniły także wspólne inwestycje. Jedną z tych inwestycji była budowa domu w O., przy ul. (...), na działce gruntu, do której tytuł prawny (użytkowanie wieczyste, własność) posiadał pozwany.

W 1987 r. strony przeprowadziły się, wraz z córką do nowo wybudowanego domu w O. przy ul. (...). W krótkim okresie (przełom 1991-1992) zamieszkiwał tam również J. L. wraz z żoną E. i dzieckiem. W czasie wspólnego zamieszkiwania finansami zajmował się uczestnik, który prowadził zapisy większości wydawanych kwot. Strony prowadziły swoje wydatki w zasadzie osobno, jednakże dzieliły się kosztami przeznaczanymi na utrzymanie córki i domu. Strony poręczały sobie wzajemnie zaciągane przez siebie kredyty i pożyczki.

(Dowód: zeznania świadka W. W. (2)e-protokół z dnia 11.06.2013r. 01:39-31:21, przesłuchanie powódki B. L.11.06.2013r. e-protokół z dnia 11.06.2013r.31:21- 47:13, przesłuchanie pozwanego K. G. (1)e-protokół z dnia

11.06.2013r. 47:13- 01:11:13, dowody zebrane w aktach Sądu Rejonowego w Oławie I Wydziału Cywilnego, o sygn. I Ns 365/05 w tym – zeznania świadka S. N., k. 87, zeznania świadka J., L., k. 88, zeznania świadka J. O., k. 88,89, zeznania świadka W. W. (1), k. 89- 90, zeznania świadka H. H., k. 177, zeznania świadka B. W., k. 177 – 178, zeznania świadka E. K., k. 179, zeznania świadka K. G. (2), k. 179 – 180, zeznania świadka E. L., k. 274–275, wypis aktu notarialnego rep. A (...), wypis aktu notarialnego rep. A (...), decyzja Burmistrza O., k. 57 wypis z rejestru gruntów, k.291, zawiadomienie Wydziału KW tut. Sądu, Dz. KW(...), k. 106, zawiadomienie o oddaniu budynku do użytku, k. 102, przesłuchanie powódki (wnioskodawczyni), B. L., k. 208-209, 404-405 przesłuchanie powoda (uczestnika), K. G. (1), k. 210-211, 338–339, k. 266 267, zapiski uczestnika, k. 222-233, książki podpisane przez powódkę – kserokopie pierwszych stron, k. 235 – 265, korespondencja pozwanego K. G. (1) do powódki, z 1985 r., k. 142, korespondencja przyjaciół i znajomych stron, k. 144 – 163, deklaracje wekslowe, k. 173 - 175).

Po rozwodzie, w wyniku podziału majątku dorobkowego, powódka otrzymała spółdzielcze prawo do lokalu położonego w O. przy ul. (...), o pow. 71,20 m2, prawo najmu garażu przy ul. (...), rzeczy ruchome oraz zobowiązała się do zapłaty na rzecz byłego męża kwoty 50 000 zł. płatne w ratach. W dniu 8 sierpnia 1979 r. mieszkanie przy ul. (...) zostało przekształcone we własnościowe i z tego tytułu strony wpłaciły 100.000 zł. W mieszkaniu tym, do października 1992 r. zamieszkiwał J. L. z rodziną.

W dniu 14 października 1992 r. B. L. zbyła spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu przy ul. (...). Ze środków pochodzących ze sprzedaży mieszkania powódka, pomogła finansowo synowi J. w zakupie mieszkania w O.. Resztę środków powódka przeznaczyła na utrzymanie rodziny i na wychowanie córki.

(**Dowód:** dowody zebrane w aktach Sądu Rejonowego w Oławie I Wydziału Cywilnego, o sygn. I Ns 365/05 w tym -wypis aktu notarialnego Rep. A (...)z 10 grudnia 1976 r., k. 43, wyciąg z protokołu w sprawie I Ns 1316/78 tut. Sądu, k. 45, wypis aktu notarialnego Rep. A (...) z 14.10.1992 r., k. 46, zeznania świadka S. N., k. 87, zeznania świadka J. L., k. 88, zeznania świadka J. O., k. 88,89, zeznania świadka W. W. (1), k. 89,90, zeznania świadka H. H., k. 177, przesłuchanie powódki (wnioskodawczyni) B. L., k. 208-209, 404-405 przesłuchanie pozwanego (uczestnika) K. G. (1), k. 210- 211, 338,339; nadto zeznania świadka W. W. (2)e-protokół z dnia 11.06.2013r. 01:39-31:21, przesłuchanie powódki B. L.11.06.2013r. e-protokół z dnia 11.06.2013r.31:21- 47:13, przesłuchanie pozwanego K. G. (1)e-protokół z dnia 11.06.2013r.47:13- 01:11:13).

Powódka B. L. jest z wykształcenia lekarzem medycyny - laryngologiem. Jej zarobki w początkowym okresie związku stron, były porównywalne z zarobkami jej konkubenta – K. G. (1). Na przełomie lat 80 i 90 B. L. wspierana była finansowo przez babkę. Korzystała także z pożyczek zapomogowych Kasy Zapomogowo Pożyczkowej przy Zakładzie Opieki Zdrowotnej w O.. W 1995 r. dochód wnioskodawczyni wynosił 14 672,53 zł, czyli średnio 1 222 zł miesięcznie. Powódka pracowała także jako orzecznik komisji szkodowej, wykonywała dodatkowe zlecenia dla firm audiologicznych. Powódka przeznaczała swoje dochody na utrzymanie rodziny, wychowanie córki, wyposażenie domu przy ul. (...), wychowanie i pomoc synowi – J. L..

(**Dowód:** akta Sądu Rejonowego w Oławie I Wydziału Cywilnego, o sygn. I Ns 365/05 – zeznania Świadka S. N., k. 87, zeznania świadka J. O., k. 88,89 zeznania świadka W. W. (1), k. 89,90 przesłuchanie wnioskodawczym, k. 208-209,404-405,478 przesłuchanie pozwanego (uczestnika) K. G. (1), k. 210- 211,338,339, zaświadczenie z ZOZ-u w O., k. 139; nadto zeznania świadka W. W. (2) e-protokół z dnia 11.06.2013r. 01:39-31:21, przesłuchanie powódki B. L. 11.06.2013r. e-protokół z dnia 11.06.2013r.31:21- 47:13, przesłuchanie pozwanego K. G. (1) e-protokół z dnia 11.06.2013r.47:13- 01:11:13).

Pozwany w okresie od dnia 1 marca 1972 r. do 30 kwietnia 1994 r. pracował w Policji, a otrzymywane przez niego z końcem okresu trwania służby uposażenie wynosiło 5.139.000 (starych) złotych oraz nagrody i dodatki stałe w wysokości 2 160 000 zł. Pozwany uzyskiwał także dochody z uprawy ziemniaków, na gruntach należących do jego rodziców. Otrzymywał także pomoc finansową od ojca.

W wyniku podziału majątku wspólnego z małżeństwa, postanowieniem Sądu Rejonowego w Oławie z dnia 29 września 1980 r. pozwany otrzymał od byłej małżonki J. G. kwotę 226.383 zł, płatną w 10 ratach do 1982 roku. Z tytułu spłaty

majątku dorobkowego, była małżonka pozwanego – J. G., uiściła na jego rzecz, do końca 1982 r. łącznie kwotę 216 380 zł.

W kwietniu 1994 r. pozwany otrzymywał uposażenie w wysokości 7 299 zł (starych). Wysokość 6 miesięcznej odprawy pozwanego, w związku z jego odejściem ze służby w Policji wyniosła 4 379,40 nowych zł. Pozwany otrzymał także ekwiwalent za urlop w wysokości 729,90 zł.

(**Dowód:** akta Sądu Rejonowego w Oławie I Wydziału Cywilnego, o sygn. I Ns 365/05 – świadectwo służby, k. 34, postanowienia Sądu Rejonowego w Oławie, I Wydziału Cywilnego z dnia 29.09. 19080 r., k. 122, dowody zapłaty na rzecz pozwanego, k. 123 – 124);

W. W. (1)– brat powódki, znalazł korzystną ofertę kupna nieruchomości w górach, w P.. Zaproponował stronom, aby nieruchomość tę nabyć wspólnie z innymi członkami rodziny. Umową sprzedaży z dnia 18 kwietnia 1995 r. pozwany K. G. (1)nabył udział 50 % w gospodarstwie rolnym położonym we wsi P., gm. B., obejmującym działki nr (...)o pow. 14,10 ha, dla którego Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi KW (...), za kwotę 5 000 zł. Pozostałe udziały nabyli szwagier B. L.– R.O.i jej brat, W. W. (1)– po ¼. Wszyscy trzej nabywcy oświadczyli, że zakupu dokonują z majątków odrębnych i na nieruchomości będą prowadzić gospodarstwo rolne. W planach tych 3 rodzin było, aby nieruchomość ta stanowiła miejsce rodzinnego wypoczynku.

Cena nieruchomości w P. wynosiła 10 000 zł. Cenę tę uiścili kupujący - każdy w stosunku do swojego udziału w nieruchomości stanowiącej współwłasność. Pozwany zapłacił przypadającą na jego rzecz część ceny, tj. kwotę 5 000 zł.

(**Dowód:** akta Sądu Rejonowego w Oławie I Wydziału Cywilnego, o sygn. I Ns 365/05 – umowa kupna- sprzedaży nieruchomości w P., k. 8 zawiadomienie, k. 9, zeznania świadka S. N., k. 87 zeznania świadka J. L., k. 88 zeznania świadka J. O., k. 88,89 zeznania świadka W. W. (1), k. 89 zeznania świadka K. G. (2), k. 179,180 zeznania świadka S. S., k. 394 przesłuchanie powódki (wnioskodawczyni) B. L., k. 208-209,404-405, przesłuchanie pozwanego (uczestnika) K. G. (1), k. 267; nadto zeznania świadka W. W. (2) e-protokół z dnia 11.06.2013r. 01:39-31:21, przesłuchanie powódki B. L. 11.06.2013r. e-protokół z dnia 11.06.2013r.31:21- 47:13, przesłuchanie pozwanego K. G. (1) e-protokół z dnia 11.06.2013r.47:13- 01:11:13).

Pozwany przeprowadził remont budynku w P.. W tym czasie powódka zajmowała się córką stron. Po remoncie, strony spędzały w P. weekendy, wakacje, święta i sylwestry.

(**Dowód:** akta Sądu Rejonowego w Oławie I Wydziału Cywilnego, o sygn. I Ns 365/05 – umowa kupna- sprzedaży nieruchomości w P., k. 8 zawiadomienie, k. 9, przesłuchani powoda (uczestnika) K. G. (1), 86/o., k. 210 – 211, zeznania świadka W. W. (1), k. 89 – 89/o.; zeznania świadka W. W. (2) e-protokół z dnia 11.06.2013r. 01:39-31:21, przesłuchanie pozwanego K. G. (1) e-protokół z dnia 11.06.2013r.47:13- 01:11:13).

Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2003 r. Sąd Rejonowy w Kłodzku w sprawie I Ns 216/03 dokonał zniesienia współwłasności nieruchomości w P., w ten sposób, że działki nr (...) o łącznej powierzchni 5,38 ha i wartości 15 000 zł przyznał na wyłączną własność K. G. (1), natomiast działkę nr (...) o pow. 8,72 ha i wartości 15 000 zł na współwłasność po ½ W. W. (1) i R. O..

(**Dowód:** akta Sądu Rejonowego w Oławie I Wydziału Cywilnego, o sygn. I Ns 365/05 – odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 10.06.2002 r., k. 249).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

Powódka B. L., po ostatecznym zmodyfikowaniu żądania, domagała się od byłego konkubenta – pozwanego K. G. (1) zapłaty kwoty 145.400 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2009 r. Uzasadniając swoje żądanie wskazała, że dochodzona kwota stanowi równowartość nakładów, które poczyniła w okresie od roku 1977 do roku 2000 r. na

majątek pozwanego. W ostatniej fazie postępowania powódka sprecyzowała, że roszczenie w istocie dotyczy nakładów poczynionych pomiędzy 1995r., tj. od chwili zakupu nieruchomości w P. do roku 2000r., kiedy ustał konkubinat i ustały nakłady poczynione na tę nieruchomość. W procesie z jakim mamy tu do czynienia tj. w procesie o zapłatę równowartości nakładów poczynionych na inny majątek rzeczą powódki było udowodnienie, że istotnie doszło do przesunięcia majątkowego pomiędzy jej majątkiem a majątkiem pozwanego.

Żądanie powódki zasadniczo uzasadnione było treścią art. 405 i nast. k.c. Przepis ten stanowi, że ten, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby nie było to możliwe do zwrotu jej wartości. Bezpodstawne wzbogacenie, określane też terminem "niesłusznego" lub "nieuzasadnionego" wzbogacenia – polega na uzyskaniu korzyści majątkowej przez jedną osobę kosztem drugiej. Uzyskanie korzyści musi nastąpić "bez podstawy prawnej". Jeśli doszło do przesunięcia majątkowego bez podstawy prawnej - osoba, która utraciła wartość majątkową, może żądać jej zwrotu od tego, na kogo ona bezpodstawnie przeszła. Zdaniem Sądu do rozliczeń majątkowych pomiędzy osobami pozostającymi w trwałym związku faktycznym (konkubinacie) mogą mieć zastosowanie przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, natomiast nie mogą być w takich sytuacjach stosowane w drodze analogii przepisy o wspólności ustawowej (por. wyrok SN z dnia 16 maja 2000 r., IV CKN 32/00, OSNC 2000, nr 12, poz. 222; wyrok SN z dnia 26 czerwca 1974 r., III CRN 132/74, LEX nr 7537).

W niniejszej sprawie chodziło zatem o wykazanie, że pozwany K. G. (1) kosztem powódki B. L. uzyskał korzyść majątkową. Należy w tym miejscu wskazać, że Sąd dokonując ostatecznych ustaleń faktycznych tej sprawie oparł się zarówno o dowody przeprowadzone w tym postępowaniu (w tym zeznania W. W. i przesłuchanie stron), jak i dopuścił dowody zgromadzone w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Oławie I Wydział Cywilny, o sygn. I Ns 365/05, toczącym się z wniosku powódki B. L., przeciwko pozwanemu – K. G. (1) w sprawie o zniesienie współwłasności spornej nieruchomości. Należy podkreślić, że w powyższej sprawie zapadło postanowienie, które na mocy postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 29 listopada 2010 r. zostało uchylone, a sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd, przy czym po przekazaniu sprawy, powódka zmodyfikowała swoje pierwotne żądanie na powództwo o zapłatę. Postępowanie nieprocesowe prowadzone z wniosku B. L. w sprawie I Ns 365/05, ze względu na inny tryb postępowania, nie było jednak dotknięte nieważnością i nie zostało w związku z tym zniesione. Tylko bowiem w sytuacji stwierdzenia nieważności postępowania z przyczyn określonych w art. 379 kpc uchylenie wyroku ma skutek wsteczny i powoduje zniesienie postępowania i powrót do sytuacji jaka istniała przed wydaniem wyroku w I instancji (art. 386§2 kpc), co nie miało miejsca w niniejszym postępowaniu.

Jak wynika zatem z dokumentów, które zostały zgromadzone w aktach sprawy, w 1995r. pozwany, co jest bezsporne, w dniu 18 kwietnia 1995 r. nabył nieruchomość położoną w okolicach K., w miejscowości P.. Jak wynika z aktu notarialnego nieruchomość została nabyta z majątku odrębnego pozwanego za kwotę 5.000 zł, która to kwota w chwili nabycia nieruchomości została uiszczona sprzedawcy. Z uwagi na treść aktu notarialnego i wpisy do księgi wieczystej, nie ma wątpliwości, że pozwany stał się jej współwłaścicielem, a w roku 2003r po zniesieniu współwłasności-jej jedynym właścicielem. Istotne jest również to, że w chwili zniesienia współwłasności w 2003 r., już w trakcie trwania niniejszego procesu, inni współwłaściciele tej nieruchomości – członkowie rodziny powódki – zgodzili się na przekazanie przysługujących im udziałów nie na rzecz B. L. lecz w całości właśnie na rzecz K. G. (1). Z całą pewnością zatem trzeba stwierdzić, że powódka w dacie nabycia przez K. G. (1) współwłasności tej nieruchomości w 1995r, czy też w chwili nabycia w całości jej własności w 2003r. nie nabyła żadnych praw do tej części majątku. W takiej sytuacji rzeczą powódki było wykazanie, że w rzeczywistości -tak jak twierdziła- przekazała konkretne środki na zakup domu w P., a następnie wydatkowała środki na jej wykończenie czy remont. W ocenie Sądu takich okoliczności powódka nie udowodniła, a w szczególności nie udowodniła w sposób ścisły mimo, że zdaniem Sądu, byłoby to możliwe przy zachowaniu przez powódkę należytej staranności. W związku z tym, niemożliwe było zastosowanie art. 322 kpc. Prawidłowe zastosowanie tego przepisu wymaga wskazania faktów, z których wynikałoby, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, oraz okoliczności przemawiających za taką a nie inną wysokością "odpowiedniej sumy".

Zdaniem Sądu analiza materiału zgromadzonego w sprawie wskazuje, że wersja przedstawiona przez K. G. (1) co do tego kto zapłacił za nieruchomość i z czyich środków była przedstawiana przez pozwanego konsekwentnie

od pierwszego pisma procesowego. Pozwany niezmiennie twierdził, że kwota 5.000 zł przeznaczona na zakup nieruchomości wydatkowana była z 6-miesięcznej odprawy, którą uzyskał odchodząc ze służby w Policji. Odprawa wynosiła 4.379,40 zł, dodatkowo pozwany otrzymał ekwiwalent za niewykorzystany urlop w kwocie 729,90 zł, otrzymując łącznie kwotę 5.139 zł. Okoliczność ta dotycząca uzyskania środków w takiej wysokości na rok przed zakupem nieruchomości w P. nie była kwestionowana w trakcie procesu i została przyjęta przez Sąd za udowodnioną.

Z drugiej strony powódka twierdziła, że w istocie to ona zapłaciła w znacznej części, a może nawet i w całości za zakup tej nieruchomości w P.. Jednakże, tak jak już podkreślono powyżej, to rzeczą powódki było wykazanie, że istotnie te pieniądze, o których wspomniała istotnie zostały pozwanemu przekazane i posłużyły do nabycia nieruchomości. Sąd stanął na stanowisku, że strony istotnie wspólnie prowadziły gospodarstwo i tworzyły związek nieformalny i dał wiarę zeznaniom większości świadków, dzieląc jednocześnie w całej rozciągłości stanowisko wyrażone przez Sądy I instancji we wcześniejszych orzeczeniach. Nie znaczy to jednak, że ta okoliczność powinna się przekładać na zwolnienie powódki od obowiązku wykazania, że istotnie powódka przekazała pozwanemu kwotę 5.000zł, czy też inną kwotę na zakup i remont nieruchomości w P.. W obowiązującym systemie prawnym udowodnienie, że strony pozostawały w konkubinacie nie przekłada się na powstanie określonych domniemań, które przepisy prawa statuuja w przypadku, kiedy strony pozostają w związku małżeńskim. Stanowisko doktryny i orzecznictwa jednoznacznie wskazuje, że to na osobie, która usiłuje wykazać, iż doszło do nakładów na majątek odrębny osoby pozostającej w związku faktycznym spoczywa ciężar wykazania, że konkretne środki zostały przekazane na powstanie majątku strony przeciwnej. Sąd kierował się tutaj stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w uzasadnieniu do wyroku z dnia 5 października 2011 r., w sprawie IV CSK 11/11 zgodnie z którym do partnerów z konkubinatu nie mogą być stosowane przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego odnoszące się do osób pozostających w związku małżeńskim. Jednak nie można wykluczyć w konkretnych okolicznościach sprawy, że stosunki majątkowe pomiędzy konkubentami mogły być ukształtowane w ten sposób, że gospodarowali oni "ze wspólnego portfela", nie rozliczając wnoszonych dochodów i ponoszonych wydatków, które traktowane były jako jednakowe. Jest to jednak wynik konkretnych ustaleń faktycznych. Nie mogą ich zastąpić funkcjonujące na gruncie prawa małżeńskiego domniemanie równości udziałów w majątku lub też konsekwencje związane ze wspólnością majątkową. Takie ukształtowanie stosunków majątkowych pomiędzy konkubentami przekłada się na zakres i sposób dowodzenia w sprawie z powództwa konkubenta domagającego się zwrotu kwot wyłożonych na majątek drugiego, zwłaszcza w okresie długoletniego związku (LEX nr 1102539).

Analizując materiał dowodowy w tym kontekście w ocenie Sądu należy dojść do wniosku, że powódka nie wykazała, ażeby przekazała na zakup tej nieruchomości w P. taką, a nie inną kwotę. Zresztą analizując zeznania powódki, które były składane kilkakrotnie w toku tego postępowania i oświadczenia składane na piśmie należy w pierwszej kolejności stwierdzić, że powódka nigdy nie wskazała konkretnej kwoty, którą miałaby przekazać pozwanemu w momencie, w którym K. G. (1) dokonywał zakupu nieruchomości w P.. Analizując zeznania świadków, którzy zeznawali w tym postępowaniu należy stwierdzić, że większość z tych świadków nie miała żadnych informacji na temat tego kto i z jakich pieniędzy dokonał zakupu nieruchomości w P.. Niektórzy wskazywali zupełnie inne źródła, z których miałyby pochodzić pieniądze przekazane przez powódkę na zakup tej nieruchomości, aniżeli to twierdziła sama B. L.. W szczególności można podać tu zeznania świadka S. N. (k.87). Natomiast niektórzy świadkowie wskazywali z całą pewnością, że nieruchomość została zakupiona z środków wspólnych, skoro strony razem mieszkały, razem żyły i razem funkcjonowały w tym związku faktycznym (św. W. W. k.89, św. B. W. k.177, św. E. P.- K. k. 178, św. K. G. (2) k. 180). W ocenie Sądu zeznania te nic nie wnoszą do oceny zasadności stanowiska powódki albo też są zbyt ogólnikowe aby można było twierdzić, że teza przedstawiona przez powódkę we wniosku wszczynającym postępowanie albo też w kolejnych pismach procesowych została udowodniona. Należy wskazać, że nie ma żadnego dokumentu, który by potwierdzał, że powódka przekazała pozwanemu pieniądze na zakup nieruchomości. Dodatkowo, gdyby przeanalizować stanowisko powódki zajmowane w pismach procesowych i oświadczeniach, a także zeznaniach należy wskazać na sprzeczności w tych twierdzeniach. Powódka przesłuchiwana kilkakrotnie wskazywała na różny sposób zagospodarowania sumy pieniędzy pochodzących ze sprzedaży mieszkania przy ul. (...) w O.. Pewnych rzeczy B. L. nie była w stanie wyjaśnić, na pewne pytania odmawiała odpowiedzi, a w sytuacji, w której analizowano kwestię pomocy finansowej przy zakupie nieruchomości przez jej syna J. L., jej wypowiedzi na ten temat były oczywiście sprzeczne.

W szczególności wskazać należy na oświadczenia złożone na k. 404 i 482, w których raz powódka zeznaje, że środki ze sprzedaży mieszkania przy ul. (...) w O. przekazała na remont nieruchomości przy ul. (...), a w pozostałej części przekazała do zdeponowania pozwanemu. Podaje dalej, że synowi J. L. nie pomogła przy zakupie kamienicy, albowiem nie dysponowała żadną kwotą (k. 404). W dalszej części zeznaje (k.482), że nieformalnie przekazała synowi J. L. pieniądze na zakup kamienicy. Powódka pamiętała przy tym okoliczności związane z zapisem ceny nieruchomości w umowie sprzedaży, jak i rzeczywiście uzyskaną ze sprzedaży swojej nieruchomości sumę. Nie pamiętała natomiast, posiłkując się w tym zakresie twierdzeniem „w niewielkim zakresie”, ile pieniędzy, z przeznaczeniem na zakup nieruchomości (kamienicy w O.), przekazała swojemu synowi J. L.. Nieujawnienie w/w okoliczności wydaje się niezrozumiałe, w świetle prowadzonego wobec powódki przez Urząd Skarbowy w O., zakończonego umorzeniem postępowania.

W tej sytuacji trudno było uznać za w pełni wiarygodne zeznania powódki, które odnoszą się właśnie do przekazania określonej sumy pieniędzy na zakup nieruchomości w P.. Należy zauważyć również, że trudne do przyjęcia jest także lansowanie tezy, jakoby strony prowadziły wspólnie swoje interesy majątkowe. Tezie tej przeczy zobiektywizowany (tworzony w momencie, w którym były dokonywane pewne czynności) materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Należy tu w szczególności zwrócić uwagę na notatki pozwanego dotyczące sposobu rozliczania majątkowego stron w trakcie trwania tego związku (k.222-265). Rozliczenia te obejmują okres, w którym doszło do zakupu nieruchomości w P.. W sytuacji prowadzenia szczegółowych rozliczeń tego typu drobnych wydatków jak np. na mleko, chleb, bieżące opłaty, przekazanie bez żadnych pokwitowań -tak jak to twierdzi powódka- kwoty uzyskanej ze sprzedaży mieszkania przy ul. (...) w O. wydaje się być sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania i niewiarygodne.

W ocenie Sądu B. L. nie wykazała okoliczności, od których zależało korzystne dla powódki rozstrzygnięcie. Z tego względu Sąd uznał, że powódka nie udowodniła, że jej roszczenie jest zasadne i dlatego Sąd w konsekwencji powództwo oddalił.

Orzeczenie o kosztach procesu w punkcie II sentencji wyroku zapadło w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu wynikającą z art. 98 k.p.c.

Do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez pozwanego w toku niniejszego postępowania należy wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego za I i II instancję, opłata od apelacji oraz zaliczka na opinię biegłego sądowego przed sądem II instancji.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego ustalona została na podstawie § 6 pkt 6) oraz §13 ust. 1 pkt 2) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd, mimo przegranej w procesie, nie obciążył powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi w niniejszej sprawie w punkcie III sentencji wyroku, uznając na podstawie art. 102 k.p.c. że szczególne okoliczności sprawy, jak i względy słuszności przemawiają za takim rozstrzygnięciem.

Z. 1) odnotować uzasadnienie,

2) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki,

3) kal. 14 dni